Informatiebrief

“Waakzaam en paraat”

Datum	17 juni 2022
Kenmerk	G22.000653
Onderwerp	Huidig en toekomstig beeld infectieziektebestrijding / Covid-19

Beste leden van de gemeenteraad,

De wereld werd twee jaar geleden geconfronteerd met een pandemie die een ongekende impact heeft op de samenleving. We bevinden ons nu in een periode waarin de samenleving gelukkig open is, maar weten ook dat Covid nog niet voorbij is. Ook deze week wordt die realiteit weer tastbaar nu het aantal besmettingen stijgt en het RIVM waarschuwt voor een mogelijk eerdere besmettingsgolf.

We nemen u in deze brief mee in de actuele landelijke en veelal politieke ontwikkelingen in de bestrijding van Covid-19 en wat dit betekent voor de werkzaamheden van GGD IJsselland en hoe we als GGD IJsselland klaar staan voor diverse scenario’s waarin het virus kan opleven.

Actualiteit en ontwikkelingen landelijk

Lange termijn strategie Covid-19

Minister Ernst Kuipers van VWS heeft op 1 april in een kamerbrief zijn ‘lange termijn strategie Covid-19’ gepubliceerd. Het behouden van een open samenleving en het toegankelijk houden van de zorg zijn hierbij belangrijke uitgangspunten. Een belangrijke pijler in de strategie is de directe paraatheid bij eventuele oplevingen van het virus op korte termijn. Voor álle Covid-onderdelen (vaccineren, testen en bron en contact onderzoek (BCO)) wordt aan de GGD’en gevraagd om een opschaalbare capaciteit klaar te hebben staan. Een basisparaatheid die kan inspelen op verschillende scenario’s, van waakvlamniveau tot aan het vaccineren van de gehele bevolking in een korte doorlooptijd. Ook in Europees verband staat paraatheid centraal. In de mededeling van de Europese Commissie van 27 april jl. inzake Covid-19, wordt ‘waakzaam blijven’ én vooruitkijken benadrukt. Het kabinet onderschrijft deze mededeling.

Oprichting LFI

Daarnaast heeft Minister Kuipers akkoord gegeven om een wetswijziging door te voeren in de Wet Publieke Gezondheid om, bij een epidemie met landelijke impact (A-ziekte) in de warme (meest risicovolle) fase - de GGD te mogen aansturen. Deze wijziging loopt vooruit op een bredere wetswijziging in het kader van pandemische paraatheid die eind dit jaar in hoofdlijnen gepresenteerd wordt. Daarop handelend is voor de tactisch en operationele uitvoering op 3 juni jl. de Landelijke Functionaliteit Infectieziektebestrijding (LFI) aangesteld, dit op advies van de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV). De LFI wordt ondergebracht bij het RIVM en zal als crisisorganisatie een sterke focus hebben op logistieke competenties in een crisiscontext. De 25 GGD'en zijn primaire partners van de LFI.

Extra investeren in infectiebestrijding en pandemische paraatheid

Een laatste landelijke ontwikkeling heeft betrekking op de toekomstige versterking van infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid. Op 1 juni jl. heeft GGD GHOR Nederland, in opdracht van het ministerie van VWS en in afstemming met de 25 Directeuren Publieke Gezondheid en hun besturen, de beleidsagenda "Versterking Infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid GGD'en" opgeleverd. De doelstelling van de beleidsagenda is: zorgen dat GGD'en voldoende geëquipeerd zijn om hun rol op het gebied van infectieziektebestrijding kwalitatief goed uit te voeren en daarmee goed voorbereid te zijn bij een infectieziekte-uitbraak met (potentieel) landelijke impact. Ook voor GGD IJsselland geldt dat de basis versterkt moet worden met meer personeel zoals artsen en verpleegkundigen, maar bijvoorbeeld ook informatiespecialisten. Hiervoor wordt een investering noodzakelijk geacht vanuit het kabinet om 'de basis op orde te maken' voor 2023/2024 en structureel te investeren vanaf 2024/2025.

Wat doen we nu bij GGD IJsselland?

In januari en februari jl. werden veel testen afgenomen vanwege het hoge aantal Omikron-besmettingen. De testvraag was in februari zelfs groter dan de laboratoria-capaciteit. Met uitzondering van een korte opleving zien we vanaf maart een daling. Het wijzigen van het landelijke testbeleid heeft hier aan bijgedragen. De test-verantwoordelijkheid ligt (vooralsnog) meer bij de burger zelf. Vanaf 11 april 2022 is zelftesten de basisfaciliteit en voor de meeste burgers is het niet nodig om voor een PCR-confirmatietest naar de GGD te gaan. De druk op BCO beweegt mee met het aantal testen. Met de daling van het aantal testafnames is het werk voor de bron- en contactonderzoekers inmiddels ook getransformeerd naar een waakvlamscenario. In opdracht van het RIVM worden er steekproeven uitgevoerd op dossiers/doelgroepen die zijn geselecteerd voor een volledig BCO, om op deze manier data te verzamelen.

Een belangrijke voorwaarde voor het aangepaste testbeleid en de open samenleving is de hoogte van de vaccinatiegraad. We monitoren deze ook op gemeenteniveau en hebben hierover nauw contact met onze 11 gemeenten. Regio IJsselland scoort overall gezien nog steeds bovengemiddeld qua vaccinatiegraad ten opzichte van het landelijk gemiddelde.

GGD IJsselland sloot het jaar 2021 af midden in de boostervaccinatie-campagne, na de opmars van de besmettelijk Omikronvariant van het Covid-virus. Door de goede regionale samenwerking zijn we in staat geweest in een hele korte periode een grote massa inwoners te vaccineren. Daardoor konden we snel inzetten op drempelverlagende acties om mensen, die nog geen vaccinaties hadden gehad, te bereiken.

Op dit moment kunnen de inwoners in de regio IJsselland zich nog steeds op de vaste en dichtbij-vaccinatielocaties laten vaccineren. We houden ook oog voor de kwetsbare doelgroepen. Onder andere door het blijven inzetten van mobiele teams binnen zorginstellingen, bij Niet-Mobiele-Thuiswonenden, en binnen maatschappelijke opvang (bijvoorbeeld AZC's en opvanglocaties voor Oekraïense vluchtelingen).

Hoe staan we als GGD IJsselland paraat?

Als GGD IJsselland zorgen we dat we paraat staan voor oplevingen van het virus. Hiervoor gebruiken we de ervaringen van de afgelopen twee jaar. De afgelopen periode is een transitie ingezet om te groeien van een crisisorganisatie naar een duurzame Covid-organisatie die 'de basis op orde' heeft. Dit doen we met slimme en geoptimaliseerde processen, draaiboeken en opschaalplannen die flexibel genoeg zijn om in te spelen op de verschillende scenario's die het ministerie van VWS ons schetst en die passen in onze regio.

We zijn dus druk bezig een vaste basisinfrastructuur neer te zetten, die bestendig is voor de verschillende scenario's voor testen en vaccineren. Om u enig inzicht te geven: voor de basisinfrastructuur zijn komende periode rond de 150 medewerkers werkzaam binnen de COVID-organisatie van GGD IJsselland. Hierbij wordt gebruik gemaakt van drie test- en vaccinatielocaties binnen onze regio, waarmee we voldoende spreiding in de regio behouden. Na een massa vaccinatiefase wordt gebruik gemaakt van dichtbij-locaties, om juist het waardevolle accent van nabijheid voor de burger in onze uitvoeringstrategie te borgen. Op het gebied van locaties wordt in samenwerking met onze 11 gemeenten steeds een effectief samenspel gecreëerd, waarbij we samen passende, regionale oplossingen vinden.

De grootste uitdaging voor directe paraatheid is voor ons als GGD het binden en boeien van medewerkers in deze rustigere fase, omdat we hen ook in het najaar weer hard nodig hebben. De situatie ten opzichte van de eerdere vaccinatiecampagnes is namelijk anders, nu het openhouden van de samenleving een belangrijke pijler is in de Covid-aanpak. In de al krappe arbeidsmarkt kunnen we dan geen beroep doen op bijvoorbeeld de zorg, horeca en evenementenbranche, die eerder vanwege de lockdowns voor een flinke toestroom aan personeel zorgden.
In verbinding blijven met - en het gesprek blijven voeren met - ketenpartners o.a. in het ROAZ (Regionaal overlegorgaan Acute Zorg) is hierin essentieel, zodat we ook samen de opgave blijven aangaan.

Wij houden rekening met een vaccinatiecampagne in het najaar voor in ieder geval de doelgroep 60+ en kwetsbaren als het meest realistische scenario en mogelijk een toevoeging van de doelgroep 18+. Formele besluitvorming tot uitvoering van deze campagne wordt pas eind juli gedaan door VWS.

Samen staan we sterk

De afgelopen twee jaar is gebleken dat we elkaar keihard nodig hebben in het bestrijden van de pandemie. GGD IJsselland heeft zich naast de landelijke kaders in de operatie sterk ingezet voor een regionale maatwerkuitvoering. Wat past er in onze gemeenten en welke ondersteuning hebben onze inwoners nodig? Het is een bewuste keuze geweest om een (zoveel mogelijke) doelgroepgerichte aanpak te hanteren. En dit heeft zijn vruchten afgeworpen, bijvoorbeeld door laagdrempelig in de buurt te zijn voor een Covid-test of vaccinatie en het snel kunnen vaccineren van onze meest kwetsbare burgers in zorg- en maatschappelijke instellingen, niet mobiele thuiswonenden, vluchtelingen en arbeidsmigranten.

Deze doelgroepgerichte aanpak hebben we kunnen realiseren door de samenwerking met al onze ketenpartners in de Veiligheidsregio, de 11 gemeenten, in zorg- en maatschappelijke instellingen, de ziekenhuizen en de huisartsen. Samen hebben we gezorgd voor voldoende draagkracht om de enorme uitvoeringsvraag te kunnen realiseren. En samen hebben we gezorgd voor een gezonde(re) samenleving. Op die samenwerking zijn we trots. En daar bouwen we graag op voort.

Als GGD IJsselland kunnen we , ondersteund door de eerder genoemde politieke stappen en hopelijk de noodzakelijke financiële investering een doorontwikkeling maken in het uitvoeren van onze wettelijke taak: het voorkomen en bestrijden van besmettelijke infectieziekten. Zodat we niet alleen nu, maar ook de komende jaren paraat kunnen blijven staan voor alle mogelijke infectieziektes.

Hoe houden we u op de hoogte?

Als directeur publieke gezondheid informeer ik uw bestuurder in het Algemeen Bestuur van GGD IJsselland over de ontwikkelingen. En met deze raadsinformatiebrief willen we u ieder kwartaal meenemen in het actuele en toekomstige beeld over infectieziektebestrijding en Covid-19 specifiek. Daarnaast is er elke maand Veiligheidsbestuur waarin we de burgemeesters bijpraten over de actuele stand van zaken.

De meeste actuele Covid-19 cijfers, zowel landelijk als in regio IJsselland, kunt u zelf op ieder moment raadplegen via:

- Coronadashboard
- IJssellandscan

- Wilt u terugkijken naar de inzet van GGD IJsselland op Covid-19 in 2021, dan kan dat via onze publicatie: *Facts en Figures 2021.*

Vragen zijn altijd welkom! We verzoeken u om eventuele vragen via uw bestuurder in het algemeen bestuur van GGD IJsselland aan ons te stellen. Wij komen dan zo spoedig mogelijk met een antwoord.

Met vriendelijke groet,
namens het dagelijks bestuur GGD IJsselland

Rianne van den Berg, directeur Publieke Gezondheid